

C-143/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. március 24.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie (Lengyelország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. március 24.

Felperes:

A

Alperes:

O

Az alapeljárás tárgya

Az alapügy tárgyát a felperes által befektetési egységhez kötött életbiztosítási szerződés megkötése során az alperes munkavállalója általi állítólagos megtevesztésén alapuló, kifizetésre való kötelezésre irányuló kereset képezi.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogi alapja

A kérdést előterjesztő bíróság kérdése a biztosított fogyasztóval közölt információk körére vonatkozik olyan befektetési egységhez kötött életbiztosítási szerződések esetén, amelynek mögöttes eszközeit származtatott eszközök képezik.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az első kérdés, hogy úgy kell-e értelmezni a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK irányelv (Szolvencia II, átdolgozás, HL 2009. L 335, 1. o., a továbbiakban: 2009/138/EK irányelv) 185. cikke (3) bekezdésének

- i) pontját, és az életbiztosításról szóló, 2002. november 5-i 2002/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2002/83/EK irányelv) ezen irányelv III. mellékletének a) 12. pontjával összefüggésben értelmezett 36. cikkének (1) bekezdését, hogy olyan befektetési egységhez (befektetési jegyekhez) kötött életbiztosítási szerződések esetében, amelyek mögöttes eszközei származtatott eszközök (vagy származtatott eszközöket magában foglaló strukturált pénzügyi eszközök), a biztosítónak vagy az (ilyen biztosítást kínáló, biztosítási terméket értékesítő, illetve biztosítást „eladó”) szerződő félnek tájékoztatnia kell a biztosított fogyasztót a mögöttes eszköz (származtatott eszköz vagy származtatott eszközt magában foglaló strukturált pénzügyi eszköz) jellegéről, típusának specifikációjáról, jellemzőiről (angolul: indication of the nature, németül: Angabe der Art, franciául: indications sur la nature), vagy elegendő csupán a mögöttes (alapul szolgáló) eszköz típusának jelzése, ezen eszköz jellemzőinek megadása nélkül?
2. A második kérdés – amennyiben első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a biztosítónak vagy az (ilyen biztosítást kínáló, biztosítási terméket értékesítő, illetve befektetési egységekhez [befektetési jegyekhez] kötött biztosítást „eladó”) szerződő félnek tájékoztatnia kell a biztosított fogyasztót a mögöttes eszköz (származtatott eszköz vagy származtatott eszközt magában foglaló strukturált pénzügyi eszköz) jellegéről, típusának specifikációjáról, jellemzőiről –, hogy úgy kell-e értelmezni a 2009/138/EK irányelv 185. cikke (3) bekezdésének i) pontját és a 2002/83/EK irányelv ezen irányelv III. mellékletének a) 12. pontjával összefüggésben értelmezett 36. cikkének (1) bekezdését, hogy a biztosított – fogyasztó részére a mögöttes eszköz (származtatott eszköz vagy származtatott eszközt magában foglaló strukturált pénzügyi eszköz) jellegéről, típusának specifikációjáról, jellemzőiről adott tájékoztatásnak ugyanazokat az információkat kell tartalmaznia, mint amelyeket a pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv, és a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 93/22/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2004/39/EK irányelv) 19. cikkének (3) bekezdése, valamint a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (EGT-vonatkozású szöveg) (HL 2014. L 173., 349. o.) (a továbbiakban: 2004/39/EK irányelv) 24. cikkének (4) bekezdése ír elő, azaz a származtatott eszközökről és javasolt befektetési stratégiákról való átfogó tájékoztatást, amelynek magában kell foglalnia a megfelelő iránymutatást, illetve figyelmeztetést az adott eszközökbe történő befektetéssel vagy az egyes befektetési stratégiákkal kapcsolatos kockázatokról, ideértve különösen a mögöttes eszköz árazásának a biztosító vagy számítási ügynök által a biztosítási fedezet időtartama alatt alkalmazott módszertanára, és a származtatott eszközzel és kibocsátójával kapcsolatos kockázatokra vonatkozó tájékoztatást, ennek részeként a származtatott eszköz értékének

- időközben bekövetkező változásáról, e változásokat meghatározó egyes tényezőkről és azok értékre gyakorolt hatásának mértékéről való tájékoztatást?
3. A harmadik kérdés, hogy úgy kell-e értelmezni a 2009/138/EK irányelv 185. cikkének (4) bekezdését, hogy az olyan, befektetési jegyekhez (befektetési egységekhez) kötött életbiztosítási és meghatározott életkor elérésére szóló biztosítási szerződések esetében, amelyeknél a befektetési jegy összes mögöttes eszköze származtatott eszköz (vagy származtatott eszközt magában foglaló strukturált pénzügyi eszköz) a biztosítónak vagy az (ilyen biztosítást kínáló, biztosítási terméket értékesítő, illetve befektetési egységhez kötött biztosítást „eladó”) szerződő félnek a biztosított – fogyasztó részére ugyanolyan tartalmú tájékoztatást kell adnia, mint amelyet a 2004/39/EK irányelv 19. cikkének (3) bekezdése és a 2014/65/EU irányelv 24. cikkének (1) bekezdése előír, azaz a származtatott eszközökről és javasolt befektetési stratégiákról való átfogó tájékoztatást, amelynek magában kell foglalnia a megfelelő iránymutatást, illetve figyelmeztetést az adott eszközökbe történő befektetéssel vagy az egyes befektetési stratégiákkal kapcsolatos kockázatokról, ideértve különösen a mögöttes eszköz árazásának a biztosító vagy számítási ügynök által a biztosítási fedezet időtartama alatt alkalmazott módszertanára, és a származtatott eszközzel és kibocsátójával kapcsolatos kockázatokra vonatkozó tájékoztatást, ennek részeként a származtatott eszköz értékének időközben bekövetkező változásáról, e változásokat meghatározó egyes tényezőkről és azok értékre gyakorolt hatásának mértékéről való tájékoztatást?
  4. A negyedik kérdés – a második vagy harmadik (vagy mindkét) kérdésre adott igenlő válasz esetében –, hogy a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) [...] 5. cikke értelmében tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül-e, ha a biztosító vagy a befektetési jegyekhez (befektetési egységekhez) kötött életbiztosítást kínáló szerződő fél a biztosítás fogyasztó számára történő felajánlása során elmulasztja a fogyasztóval – biztosítóval az előírt (második és harmadik kérdésben említett) információkat közölni, illetve az előírt tájékoztatás elmulasztása ezen irányelv 7. cikke értelmében megtevesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősül-e?
  5. Az ötödik kérdés – mind a második, mind harmadik kérdésre adott nemleges válasz esetében –, hogy ha a biztosító vagy az (ilyen biztosítást kínáló, biztosítási terméket értékesítő, illetve befektetési jegyekhez [befektetési egységekhez] kötött életbiztosítást „eladó”) szerződő fél nem ad világos tájékoztatást a fogyasztónak arról, hogy a befektetési egység (befektetési

jegy) eszközeit származtatott eszközökbe (vagy származtatott eszközöket magában foglaló strukturált pénzügyi eszközökbe) fektették be, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 5. cikke értelmében tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak vagy az előírt tájékoztatás elmulasztása ezen irányelv 7. cikke értelmében megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősül-e?

6. A hatodik kérdés – mind a második, mind a harmadik kérdésre adott nemleges válasz esetében –, hogy ha a biztosító vagy a befektetési jegyekhez (befektetési egységekhez) kötött életbiztosítást kínáló szerződő fél a fogyasztóval nem közli részletesen az eszköz pontos jellemzőit, amelybe a befektetési egység (befektetési jegy) eszközeit befektették, és amely jellemzők magukban foglalják az ilyen eszköz működésének szabályaira vonatkozó információkat, amennyiben ezen eszköz származtatott eszköz (vagy származtatott eszközt magában foglaló strukturált pénzügyi eszköz), a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 5. cikke értelmében tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak vagy az előírt tájékoztatás elmulasztása ezen irányelv 7. cikke értelmében megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősül-e?

A hivatkozott uniós rendelkezések

A biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelv (Szolvencia II), különösen a 185. cikk;

A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2002. december 12-i 2006/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, különösen a 36. cikk, valamint a III. melléklet;

A pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, különösen a 24. cikk (4) bekezdése;

A pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv, és a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 93/22/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, különösen a 2. és 19. cikk;

A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, különösen a 2., 3., 5., 6. és 7. cikk, valamint a II. melléklet.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (a tisztességtelen piaci gyakorlatok elleni küzdelemről szóló, 2007. augusztus 23-i törvény), különösen a 4–6. cikk;

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r. (a biztosítási tevékenységről szóló, 2003. május 22-i törvény) (a továbbiakban: UoDU), különösen a 2., 12. és 13. cikk;

Kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 r. (a polgári törvénykönyvről szóló, 1964. április 23-i törvény), különösen a 805. és 808. cikk.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A fogyasztónak minősülő felperes az XXX mögöttes befektetési alaphoz kötött élet- és meghatározott életkor elérésére szóló, O alperes és a TU na Życie között létrejött csoportos biztosítási szerződéshez való csatlakozásról szóló nyilatkozatot írt alá. A TU na Życie e szerződésben biztosítóként, O alperes szerződő félként, a felperes pedig biztosított minőségben szerepelt.
- 2 A felperes 2010. október 8-ával vált biztosítottá, amit igazolás támaszt alá. A felperes tekintetében a szerződés 15 évre szólt volna. E tekintetben a felperes 4500 PLN összegű első díj, valamint folyamatosan havonta esedékes 124 PLN összegű díj megfizetésére vállalt kötelezettséget a biztosító számlájára. A felperes a biztosító számlájára a szerződés alapján összesen 14 420 PLN-t fizetett be.
- 3 A szerződés tekintetében általános szerződési feltételként az XXX biztosítási feltételeit, a díjakat és korlátokat tartalmazó táblázatot, az XXX biztosítási alap szabályzatát, valamint egy melléklettel ellátott csatlakozási nyilatkozatot kell alkalmazni.
- 4 A biztosító kötelezettséget vállalt arra, hogy biztosítási összeget fizet a felperes halála esetén, vagy abban az esetben, ha a felperes életben van a biztosítási időszak végén. A dokumentumok szerint a szerződés célja a biztosított (a fogyasztó, a felperes) pénzeszközeinek egy elkülönített befektetési egység felhasználása mellett történő gyűjtése és befektetése lett volna. A biztosítási egységet a befizetett első díj és a (kezelési díjakkal csökkentett) folytatólagos díjak képezték.
- 5 A szerződés kezdetén fizetett első díj a befektetett díjak, vagyis a felperes által a szerződés teljes időtartama alatt befizetendő összes díj összegének 20%-át tette ki. A befektetett díjak összege 22 500 PLN volt.
- 6 Az alap célja az volt, hogy az alap eszközeinek értékét befektetési értékének gyarapodásával növelje, és hogy a biztosítási időszak végéig megvédje a befektetett díjakat, bár a biztosító e cél elérését nem garantálta. A befektetési

egység eszközeinek 100%-át a B1 által kibocsátott jegyekbe fektették be, amelyek kifizetése a B2 indexen alapult. E jegyek értékét PLN-ben határozták meg.

- 7 A szabályzatban szerepelt az arra vonatkozó tájékoztatás, hogy a jegyekbe való befektetés a kibocsátó hitelkockázatával jár. E kockázat alatt annak lehetősége értendő, hogy a kibocsátó tartósan vagy átmenetileg nem tudja teljesíteni az adósságszolgálatot, és ennek részeként nem tudja a kibocsátott jegyeket visszavásárolni. A szabályzatban foglalt tájékoztatás szerint az indexet a B3 hozta létre. A cél az volt, hogy dinamikus alkalmazkodó kitettséget érjenek el a fejlődő országokhoz kapcsolódó részvények piacán, valamint az amerikai kötvények piacán. A részvénypiac növekedési tendenciája esetében az index növekedési stratégiája növeli az e piacnak való kitettséget, míg a megfigyelt csökkenő tendencia esetében az amerikai kötvények piacának való kitettség nő.
- 8 A számla biztosítási időszakot követő értékét a jegyek értéke alapján kellett kiszámítani. A biztosítási időszak végén a jegyek biztosították a szerződés lejártáig befektetett díjaknak megfelelő névérték védelmét.
- 9 A szerződés 15 éves időtartamának lejártakor a felperesnek a megszűnés időpontjában a számla értékével megegyező szolgáltatást kellett kapnia. A szabályzat szerint ezen érték nem lehetett alacsonyabb a befektetett díjaknak megfelelő, az index esetleges pozitív irányú változásával növelt összegnél.
- 10 A szerződés nem határozta meg pontosan az index értékének számítási módját. Ez az index az eredeti index megszüntetése esetén helyettesítő indexre volt cserélhető. A szerződés nemcsak a helyettesítő index kiszámításának módját nem határozta meg, de nem jelölte meg azokat a helyzeteket sem, amelyekben az eredeti index megszüntetésére sor kerülhetett, és azt sem, hogy e tekintetben ki hozott döntést.
- 11 A felperes a 15 éves időszak lejárta előtt jogosult volt a szerződés felmondására. Ebben az esetben az alperes kötelezettséget vállalt a teljes visszavásárlásra. A biztosítónak ekkor a számla értékével megegyező összeget kellett megtérítenie a biztosított részére, csökkentve az eszközök 75%-át kitevő megszüntetési díjjal abban az esetben, ha a szerződés megszüntetése a szerződés első, második, harmadik vagy negyedik évében történt, illetve a felperes által kifizetett eszközök fokozatosan csökkenő kisebb százalékkal, amennyiben a szerződés megszüntetésére a szerződés ezt követező éveiben került sor.
- 12 A befektetési jegyek értékét úgy számították ki, hogy az egész alap nettó eszközeinek teljes értékét elosztották valamennyi befektetési jegy számával. A teljes alap nettó eszközeinek számítási módját a szabályzat állapította meg. Kiszámítására azon piaci érték alapján került volna sor, amely az óvatosság elvének tiszteletben tartása mellett lehetővé tette az érték pontos kifejezését.
- 13 A szerződés nem határozta meg azokat a szabályokat, amelyek alapján a befektetési jegyeket értékelték, sem pedig azokat a szabályokat, amelyek alapján

az alap egészének nettó eszközeit értékelték, továbbá nem határozta meg azon jegyek értékelésének szabályait sem, amelyekbe az alap eszközeit befektették.

- 14 Az első díjat befektetési jegyekre egy a szerződésben mereven meghatározott 200 PLN összegű értékben számították át. A számlán végzett további műveletek során, vagyis a havi folytatólagos díjak megfizetésének megkezdését követően az eszközök befektetési jegyekre való átváltása, valamint a biztosított számláján feltüntetett valamennyi egység értékének átváltása a felperes szerint ismeretlen módszerrel, a befektetési jegyek értékének az adott napon, csak a biztosító által ismert módon, a biztosító általi megállapítása útján történt.
- 15 A szerződés 7. évét követően a befektetett eszközök jelentős értékvesztése miatt a felperes a szerződés tekintetében felmondási nyilatkozatot tett.
- 16 A szerződést megszüntették. A felperes számlájának értéke 2017. június 28-án 9045,67 PLN-t tett ki (a befizetett eszközök – összesen 14 420 PLN, csökkentve a felszámított díjakkal – értéke csökkent). Ezen összegből 20%-os, azaz 1809,13 PLN összegű megszüntetési díjat vontak le. A biztosító végül 7236,54 PLN-t fizetett ki a felperesnek.
- 17 A felperes az alapügyben az általa elszenvedett kár (7183,46 PLN) részleges megfizetését kéri 5373,33 PLN összegben.
- 18 A meghallgatott tanú – az alperes volt munkavállalója – elmondta, hogy az értékesítés során a biztosító által átadott anyagokat használta. Megvitatták a lehetséges megtérülési rátákat. Ismertette a szabályzatot, az általános biztosítási feltételeket, a díjakra és jutalékokra vonatkozó feltételeket. E dokumentumokat nyomtatott vagy elektronikus levélben megküldött fájl formájában adták át a biztosítottnak – fogyasztónak. Az ügyfélnek lehetősége volt arra, hogy a dokumentumokat a találkozókön vagy lakóhelyén szabadon megismerhesse.
- 19 A tanú értékelése szerint e terméket befektetés céljából vásárolták meg.
- 20 A tanú jelezte, hogy az ügyféllel a terméket megvitatta. A tanú ismertette a díjakra és korlátokra vonatkozó táblázatot. Annyit közölt a termékről, amennyi a dokumentumokból – a szabályzatból és a biztosítás általános feltételeiből kitűnt. Elmondta, hogy az időszak végén, a kezelési költségek levonása után tőkegarancia állt fenn. A tanú nem mondta azt, hogy bankbetétről van szó. Nem emlékszik arra, hogy ezt konkrétan ebben az ügyben a felperessel közölte-e. Jelezte, hogy e termék tekintetében nincs hozamgarancia.
- 21 A tanú a szerződésben nem biztosította az összeg teljes egészének bármely időpontban történő kifizetését. Jelezte, hogy a kifizetés az adott időpontban fennálló becsült értéktől függ.
- 22 A tanú jelezte, hogy maga sem volt minden ismeret birtokában, azt mondta, a gépjármű viszonteladók munkájához hasonlóan az általa kapott anyagok tartalmát ismertette. Jelezte, hogy a tőkegarancia az időszak végén állt fenn, míg az időszak

alatt az értékelésre a megszüntetési díj levonásával került sor. A jelmondat „a tőke 100%-os védelme” volt.

- 23 A tanú az indexek tekintetében közölte, hogy nem teljesen értette, hogy ez mit is jelent. Elismerte, hogy a dokumentumokat (közgazdászként) olvasva magának is összpontosítania kellett ahhoz, hogy azokat megértse.
- 24 A tanúnak nem volt tudomása arról, hogy a szerződés biztosított-e védelmet az index változása, az alap felszámolása, a kibocsátó fizetési képtelensége, illetve a díjak összegének változása esetére; utalt arra, hogy ezt a dokumentációban kell ellenőrizni.
- 25 A tanú említést tett a megszüntetési díjakról és azok számítási módjáról.
- 26 A tanú jelezte, hogy az eszközöket „indexbe” fektették. Vallomásában a tanú elmagyarázta, hogyan került erre sor.
- 27 A tanú nem tudta megmondani, hogy e terméken belül konkrétan mibe fektették az eszközöket.
- 28 A tanú nem tájékoztatta az ügyfeleket arról, hogy hogyan értékelik az alap eszközeit. Jelezte, hogy ezt azért nem tudta volna megmondani, mert ez az engedéllyel rendelkező befektetési tanácsadók feladata, akik ezekkel az eszközökkel adott pénzügyi intézményben foglalkoznak.
- 29 A felperes betétbe kívánt pénzt befektetni. Azt állította, hogy a biztosítási kockázatokat nem vitatták meg. Azt állította, hogy garanciát kapott arra vonatkozóan, hogy legalább annyit kifizetnek neki, amennyit befizet.
- 30 A felperes ezt úgy értelmezte, hogy legalább a befizetett összeget bármikor visszafizetik, 15 évet követően pedig kamatot is kap. Ha a felperes tudta volna, hogy az eszközök egy részét elveszítheti, nem döntött volna ilyen befektetés mellett.
- 31 A felperes vitatta a tanúvallomás hitelt érdemlőségét, szerinte a tanúval való találkozás és a termék megvásárlása másképp zajlott le. Közölte, hogy nem kapta meg a tanú által említett dokumentumokat.
- 32 A bíróság azonban szavahihetőnek tartja a tanút, mivel a felperes érdekelt e jogvita konkrét megoldásában, és ezenkívül nyilatkozat aláírásával igazolta a dokumentumok átvételét.

Az alapeljárás feleinek alapvető érvei

- 33 A felperes arra hivatkozott, hogy az alperes munkavállalója az értékesítés során megtévesztette. Úgy véli, hogy az alperes tisztességtelen kereskedelmi gyakorlata, különösen megtévesztő értékesítés áldozata lett.

- 34 A felperes kérelmének jogalapjául szolgáló okok egyike szerinte az, hogy megtévesztették őt a befektetés jellegét illetően, amelybe eszközeit befektetik. A felperes azt állítja, hogy biztosítékot kapott arra vonatkozóan, hogy ezen eszközöket a biztosítónak a bankbetétnek megfelelő elkülönített számláján fogják zárolni. A befektetésnek biztonságosnak és stabilnak kellett volna lennie, a valóságban viszont a felperes pénzeszközeit más vagyoni eszközökbe fektették be.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid összefoglalása

- 35 A biztosítási és viszontbiztosítási jogszabályokat nagymértékben harmonizálta a 2009/138/EK irányelv. A biztosítók tekintetében nem alkalmazandó a 2014/65/EU irányelv (sem pedig a 2004/39/EK irányelv). A versenyjog és fogyasztóvédelem évek óta fontos az Unió számára. A tagállamok jogszabályainak e téren történő közelítése céljából fogadták el a 2005/29/EK irányelvet.
- 36 Az UoDU fentiekben ismertetett nemzeti rendelkezéseinek, különösen a 13. cikk (1) bekezdése 3. és 4. pontjának, valamint a 13. cikk (4) bekezdése 3. pontjának (a szerződés kötelező elemei – a biztosító és biztosítást értékesítő szerződő fél fogyasztóval – ügyféllel szembeni tájékoztatási kötelezettsége) helyes, „az uniós joggal összeegyeztethető” értelmezéséhez a kérdést előterjesztő bíróság megvizsgálta az UoDU által átültetett irányelveket.
- 37 Az irányelvek tartalmának vizsgálata során a kérdést előterjesztő bíróságnak a 2009/138/EK irányelv 185. cikke (3) bekezdése i) pontjának és a 2002/83/EK irányelv ezen irányelv III. melléklete a) 12. pontjával összefüggésben értelmezett 36. cikke (1) bekezdésének (továbbá a 2009/138/EK irányelv 185. cikke (4) bekezdésének) értelmezésével kapcsolatban kétségei merültek fel.
- 38 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint az irányelvek előző pontban (a zárójel előtt) említett rendelkezései lengyel nyelvi változata szövegének jelentése eltér az angol, német és francia nyelvi változatok szövegének jelentésétől.
- 39 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a különbség annyiban releváns, amennyiben a rendelkezések lengyel nyelvi változata a biztosító és az ilyen biztosítást értékesítő szerződő fél számára az angol, német és francia nyelvi változatnál enyhébb tájékoztatási kötelezettséget ír elő. A lengyel nyelvi változat ugyanis csak „a mögöttes eszközök jellegének jelzés[ére]” vonatkozó kötelezettséget, míg az angol, német és francia nyelvi változat a mögöttes eszközök jellegéről, típusának specifikációjáról és jellemzőiről való tájékoztatás kötelezettségét írja elő.
- 40 Amennyiben a befektetési egység mögöttes eszköze (mögöttes befektetési alap eszköze) származtatott ügylet (vagy származtatott ügyletet magában foglaló strukturált termék), a különbség jelentős. Az irányelvek hivatkozott rendelkezéseinek lengyel változata szerint elegendő megemlíteni a mögöttes eszköz jellegét, jelezve, hogy a mögöttes eszköz származtatott ügylet (vagy strukturált termék).

- 41 Az alapügy tényállása alapján a fogyasztónak minősülő felperessel kizárólag azt közölték, hogy a befektetési egység eszközeit olyan jegyekbe fektették be, amelyek kifizetése indexen alapul. Az eszközök 100%-át a B1 által kibocsátott jegyekbe fektették be, amelyek kifizetése a B2 indexen alapult. E jegyek értékét PLN-ben határozták meg.
- 42 Ha feltesszük, hogy a rendelkezések lengyel szövege helyesen írja elő „a mögöttes eszközök jellegének jelzés[ét]”, következtetésképp azt kell megállapítani, hogy a biztosítást (ténylegesen befektetést) kínáló e követelménynek eleget tett.
- 43 Ezzel szemben a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint az angol, a német és a francia nyelvi változat ezen túlmenő követelményt fogalmaz meg, mégpedig azt, hogy nemcsak a mögöttes eszköz típusát, hanem jellegét, típusának specifikációját és jellemzőit is be kell mutatni. Márpedig e jellemzők bemutatásához ugyanolyan információkat kell közölni, mint amilyeneket a 2004/39/EK irányelv 19. cikkének (3) bekezdése és a 2014/65/EU irányelv 24. cikkének (4) bekezdése megkövetel, vagyis a származtatott eszközökről és javasolt befektetési stratégiákról való átfogó tájékoztatást, amelynek magában kell foglalnia a megfelelő iránymutatást, illetve figyelmeztetést az adott eszközökbe történő befektetéssel vagy az egyes befektetési stratégiákkal kapcsolatos kockázatokról. A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint e tájékoztatás kiterjed különösen a mögöttes eszköz (származtatott ügylet vagy beágyazott származtatott ügyletet tartalmazó strukturált eszköz) árazásának a biztosító vagy számítási ügynök által a biztosítási fedezet időszaka alatt alkalmazott módszertanára és a származtatott eszközzel és kibocsátójával kapcsolatos kockázatokra vonatkozó tájékoztatásra, valamint ennek részeként a származtatott eszköz értékének időközben bekövetkező változásáról, e változásokat meghatározó egyes tényezőkről és azok értékre gyakorolt hatásának mértékéről való tájékoztatásra.
- 44 Úgy tűnik, hogy az előző pontban említettekhez hasonló kötelezettségek ezenkívül a 2009/138/EK irányelv 185. cikkének (4) bekezdéséből is levezethetők, amely tovább erősíti a 185. cikk (3) bekezdése i) pontjának szövegét (az angol, német és francia nyelvi változatban), a lengyel nyelvi változatban pedig a 185. cikk (3) bekezdése i) pontjának eltérő jelentéséhez képest új minőséget jelent.
- 45 Ennélfogva, ha elfogadjuk, hogy a 2009/138/EK irányelv 185. cikke (3) bekezdésének i) pontjában és a 2002/83/EK irányelv ezen irányelv III. mellékletének a) 12. pontjával összhangban értelmezett 36. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek az angol, német és francia változata szerinti értelmezése helyes, akkor az alapügy tényállása alapján a szolgáltatók a fogyasztóval szemben nem tettek megfelelően eleget tájékoztatási kötelezettségüknek.
- 46 A nemzeti bíróság a hivatkozott rendelkezések azon értelmezésére hajlik, amelyek a lengyel nyelvi változattól eltérő változatokban a fogyasztó számára magasabb védelmi szintet biztosítanak azáltal, hogy a biztosítóval és az ilyen biztosítást

eladásra kínáló szerződő féllel szemben átfogóbb tájékoztatási kötelezettséget írnak elő. A nemzeti bíróságnak azonban kétségei merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy nyújtható-e ilyen védelem a fogyasztó részére. A nemzeti bíróság ezért is határozott úgy, hogy kérdéseket terjeszt a Bíróság elé.

- 47 Meg kell jegyezni, hogy az alapügy körülményei között látszólag a fogyasztó biztosítási piacon való védelméről van szó, valójában azonban olyan fogyasztó védelméről, aki egy biztosításba csomagolt befektetési terméket vásárolt. A fogyasztó ugyanis befektetést, pontosabban olyan összetett befektetési terméket vásárolt, amelyben csoportos életbiztosítási szerződésbe „csomagolt” származtatott ügylet található.
- 48 A 2014/65/EU irányelv (27) és (87) preambulumbekzdésének (a 2004/39/EK irányelv (10) preambulumbekzdésének) fényében – bár azok nem alkalmazhatók a biztosítóintézetekre – igazoltnak tűnik fokozott tájékoztatási kötelezettség révén különleges védelem nyújtása az (akár szerződő félként, akár csoportos szerződésben biztosítottként) befektetési jegyekhez kötött életbiztosítási szerződést kötő fogyasztók számára is, olyan esetekben, amikor a befektetési jegy mögöttes eszköze származtatott ügylet (származtatott ügyletet magában foglaló strukturált eszköz). Mindez a biztosítók és ilyen biztosításokat kínáló szerződő felek számára a 2014/65/EU irányelv 24. cikkének (4) bekezdésében és a 2004/39/EK irányelv 19. cikkének (3) bekezdésében foglaltakkal azonos tájékoztatási kötelezettség előírása révén biztosítható.
- 49 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint az, hogy a biztosító és ténylegesen nem a biztosítási fedezet nyújtására irányuló, hanem befektetési terméknek minősülő biztosítást értékesítő szerződő fél nem közöl a fogyasztóval ugyanolyan információkat, mint amelyeket a 2014/65/EU irányelv 24. cikkének (4) bekezdése és a 2004/39/EK irányelv 19. cikkének (3) bekezdése ír elő, a 2005/29/EK irányelv 5. és 7. cikkének értelmében vett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül.
- 50 A nemzeti bíróság kétségei abból erednek, hogy egyrészt a 2014/65/EU irányelv (27) preambulumbekzdése és 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja (a 2004/39/EK irányelv (10) preambulumbekzdése és 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja) értelmében ezen irányelvek rendelkezései nem alkalmazandók a biztosítókra. Másrészt azonban először is a 2014/65/EU irányelv (87) preambulumbekzdése szerint biztosítási szerződéseken alapuló befektetési csomagok esetében a fogyasztóknak azonos védelmet kell biztosítani. Másrészt a 2005/29/EK irányelv (10) preambulumbekzdése megállapítja, hogy különösen magas szintű védelmet kell biztosítani a fogyasztóknak a magas kockázatú pénzügyi termékek piacán, amelyek esetében tilos téves benyomást kelteni. Ezt még inkább megerősíti a 2004/39/EK irányelv 19. cikkére ezen irányelv 7. cikkének (5) bekezdésében és II. mellékletében történő hivatkozás.
- 51 A kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság korábbi ítélezési gyakorlatában nem talált iránymutatást az irányelvek említett rendelkezéseinek helyes értelmezésére

vonatkozóan. A kérdést előterjesztő bíróság által hasonló problémakörre (befektetési egységekhez kötött biztosítás) vonatkozóan talált mindössze két ítélet (2012. március 1-i Ángel Lorenzo González Alonso kontra Nationalale Nederlanden Vida Cia De Seguros y Reaseguros SAE ítélet, C-166/11, ECLI:EU:C:2012:119; 2015. április 29-i Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV kontra Hubertus Wilhelmus Van Leeuwen ítélet, C-51/13, ECLI:EU:C:2015:286) nem ad választ az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre.

- 52 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre javasolt válaszok
- 53 A fentiekre tekintettel a nemzeti bíróság álláspontja szerint az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2009/138/EK irányelv 185. cikke (3) bekezdésének i) pontját és a 2002/83/EK irányelv ezen irányelv III. mellékletének a) 12. pontjával összefüggésben értelmezett 36. cikkének (1) bekezdését az angol, német és francia nyelvi változatban előírtaknak megfelelően kell értelmezni. E rendelkezéseket úgy kell értelmezni, hogy olyan befektetési egységhez (befektetési jegyekhez) kötött életbiztosítási szerződések esetében, amelyek mögöttes eszközei származtatott eszközök (vagy mögöttes eszközöket magában foglaló strukturált pénzügyi eszközök) a biztosítónak vagy az (ilyen biztosítást kínáló) szerződő félnek tájékoztatnia kell a biztosított fogyasztót a mögöttes eszköz (származtatott eszköz vagy mögöttes eszközt magában foglaló strukturált pénzügyi eszköz) jellegéről, típusának specifikációjáról és jellemzőiről.
- 54 A második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy amennyiben ténylegesen beágyazott származtatott terméket tartalmazó befektetési terméket értékesítenek, a biztosítónak vagy a (befektetési egységekhez kötött biztosítást értékesítő) szerződő félnek a fogyasztó részére ugyanolyan tartalmú tájékoztatást kell adnia, mint amelyet a 2004/39/EK irányelv 19. cikkének (3) bekezdése és a 2014/65/EU irányelv 24. cikkének (1) bekezdése előír, azaz a származtatott eszközökről és javasolt befektetési stratégiákról való átfogó tájékoztatást, amelynek magában kell foglalnia a megfelelő iránymutatást, illetve figyelmeztetést az adott eszközökbe történő befektetéssel vagy az egyes befektetési stratégiákkal kapcsolatos kockázatokról, ideértve különösen a mögöttes eszköz árazásának a biztosító vagy számítási ügynök által a biztosítás fedezeti időszaka alatt alkalmazott módszertanára és a származtatott eszközzel és kibocsátójával kapcsolatos kockázatokra vonatkozó tájékoztatást, ennek részeként pedig a származtatott eszköz értékének időközben bekövetkező változásáról, e változásokat meghatározó egyes tényezőkről és azok értékre gyakorolt hatásának mértékéről való tájékoztatást.
- 55 A negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy ha a biztosító vagy szerződő fél elmulasztotta a fogyasztóval az előző pontban említett információkat közölni, az a 2005/29/EK irányelv 5. és 7. cikke értelmében tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül.

- 56 Abban az esetben, ha a Bíróság az 1–4. kérdésre a fentiekben javasoltaknak megfelelő választ ad, akkor nyilvánvalóan nem szükséges az ötödik és a hatodik kérdésre válaszolni.
- 57 Még ha arra a következtetésre jutnánk is, hogy a 2014/65/EU irányelv 24. cikke (4) bekezdésének és a 2004/39/EK irányelv 19. cikke (3) bekezdésének rendelkezései nem alkalmazhatók a biztosítóra és a befektetési jegyekhez kötött biztosítást értékesítő szerződő félre (mivel fentieknek megfelelően az irányelvek biztosítókra nem alkalmazhatók), a fogyasztó tájékoztatása eszközeinek származtatott termékekbe (vagy származtatott eszközt magába foglaló strukturált termékekbe) történő befektetéséről olyannyira alapvető fontosságú, hogy annak elmulasztása, csakúgy, mint az eszköz pontos jellemzőire, köztük az ilyen eszköz működésének szabályaira vonatkozó információk megadásának elmulasztása a 2005/29/EK irányelv 5. és 7. cikke értelmében vett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül, ezért az ötödik és hatodik kérdésre igenlő választ kell adni.

MUNKADOKUMENTUM